

Arkivsaksnr: 2022/6147-0
Sakshandsamar: Anbjørg Nornes
Dato: 21.05.2022

Utval	Utvalssak	Møtedato
Stølsheimen verneområdestyre	25/22	14.06.2022

Stølsheimen landskapsvernområde - Finnen - gjenoppbygging av naust - gnr. 68 bnr. 2

Innstilling frå forvaltar

Stølsheimen verneområdestyre gjev Lars Finden løyve til å bygge opp att naustet i Finnen, gnr. 68 bnr. 2 i Vik kommune. Løyve er gjev med heimel i verneforskrifta for Stølsheimen landskapsvernområde punkt VI nr. 2.

Løyvet gjeld med fylgjande vilkår:

- Naustet skal byggjast opp att på murane der det gamle naustet stod.
- Naustet skal ha om lag same ytre mål som det gamle naustet, og det skal ha same utforming, i tråd med byggeteikning datert 01.04.2022. Grunnmuren skal byggjast som tørrmur med naturstein.
- Bygget skal setjast opp som eit grindbygg. Grindbygget skal tilpassast terrenget. For å få tilpassa bygget til terrenget, kan det gjerast små justeringar av fundamenteringa i forhold til teikningane i søknaden.
- Takvinkel skal vera lik det gamle bygget. Grunnflata skal vera 10,9 meter i lengde og 6,2 meter i breidde. Høgda på grindene i nordenden av bygget skal vera ca. 2,75 meter, og høgda på grindene i sørenden av bygget skal vera ca. 2,2 meter.
- Bygget skal ha ståande høvla kledning, tilsvarande kledningen som var i det gamle bygget. Kledninga skal gå ned på grunnmuren.
- Bygningsdelar som er tatt vare på frå det gamle naustet og som kan brukast opp att, skal gjenbrukas i nytt naust.
- Det skal leggjast torvtak på naustet. Torv skal hentast lokalt. Stad for torvuttak skal avklarast med verneområdeforvaltar
- Dersom det vert endringar på planlagt arbeid, skal verneområdestyret vurdere om eventuelle endringar krev ny godkjenning.
- Rapport med bilde av naustet skal sendast til sekretariatet når arbeidet er slutført.

Dersom arbeidet ikkje har starta opp innan 3 år frå vedtaksdato, må det søkjast om nytt løyve til tiltaket.

Saksprotokoll i Stølsheimen verneområdestyre - 14.06.2022

Behandling

Vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Stølsheimen verneområdestyre gjev Lars Finden løyve til å bygge opp att naustet i Finnen, gnr. 68 bnr. 2 i Vik kommune. Løyve er gjev med heimel i verneforskrifta for Stølsheimen landskapsvernområde punkt VI nr. 2.

Løyvet gjeld med fylgjande vilkår:

- Naustet skal byggjast opp att på murane der det gamle naustet stod.
- Naustet skal ha om lag same ytre mål som det gamle naustet, og det skal ha same utforming, i tråd med byggeteikning datert 01.04.2022. Grunnmuren skal byggjast som tørrmur med naturstein.
- Bygget skal setjast opp som eit grindbygg. Grindbygget skal tilpassast terrenget. For å få tilpassa bygget til terrenget, kan det gjerast små justeringar av fundamenteringa i forhold til teikningane i søknaden.
- Takvinkel skal vera lik det gamle bygget. Grunnflata skal vera 10,9 meter i lengde og 6,2 meter i breidde. Høgda på grindene i nordenden av bygget skal vera ca. 2,75 meter, og høgda på grindene i sørenden av bygget skal vera ca. 2,2 meter.
- Bygget skal ha ståande høvla kledning, tilsvarende kledningen som var i det gamle bygget. Kledninga skal gå ned på grunnmuren.
- Bygningsdelar som er tatt vare på frå det gamle naustet og som kan brukast opp att, skal gjenbrukas i nytt naust.
- Det skal leggjast torvtak på naustet. Torv skal hentast lokalt. Stad for torvuttak skal avklarast med verneområdeforvaltar
- Dersom det vert endringar på planlagt arbeid, skal verneområdestyret vurdere om eventuelle endringar krev ny godkjenning.
- Rapport med bilde av naustet skal sendast til sekretariatet når arbeidet er slutført.

Dersom arbeidet ikkje har starta opp innan 3 år frå vedtaksdato, må det søkjast om nytt løyve til tiltaket.

Saksopplysningar

Dokument som bakgrunn for saka:

- Søknad om løyve til oppattbygging av naust i Finnen gnr. 68 bnr. 2. *Multibygge consult AS*, datert 26.04.2022

Søknaden vert vurdert etter:

- Verneforskrift for Stølsheimen landskapsvernområde 21.12.90
- Forvaltningsplan for Stølsheimen landskapsvernområde, rapport nr. 1-2017

- Naturmangfaldlova av 19. juni 2009

Lars Finden er grunneigar i Finden (gnr. 68, bnr. 2) i Stølsheimen landskapsvernområde. Det gamle naustet på garden vart tatt av kraftig vindkast vinteren 2022, og vart flytta av grunnmuren. Skaden vart meldt som naturskade, og i fylgje takstmann var resultatet av skadane på naustet så store at naustet vart kondemnert. Multibbygg consult AS har teikna nytt bygg og sendet søknad om oppattbygging av naustet på vegne av Lars Finden.

Etter dialog mellom søkjar, verneområdeforvaltar og kulturavdeling hjå fylkeskommunen, vart konklusjonen at det er ynskjeleg å få gjenreist eit bygg som er nærast likt det originale bygget, men med nokre praktiske løysingar. Det var ikkje teikningar av det gamle bygget. Bygget er difor teikna på bakgrunn av rapport og bilde frå takstmann, og bilde frå Lars Finden som viser korleis bygget såg ut før skaden.

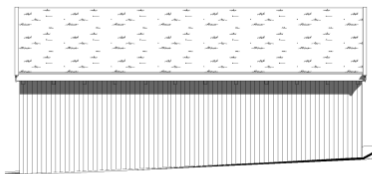
Bygget var eit grindbygg, og skal setjast opp att som eit grindbygg. I søknaden er arbeidet skildra på denne måten:

«Takstmann har målt grindene på bygget til å vere 2 meter i sør-enden og 2,75 meter i nord-enden av naustet. I tillegg kjem fundamentsteinane som grindene står på – desse er ikkje målt, og varierer nok ein del i høgder slik det vanlegvis var. Vi har auka høgda på grinda i sør til 2,2 meter. Ein kan då få løfta golvet i nord-enden av naustet 20 cm og vere litt sikrare for flo-målet enn i dag. Samtidig vil ein få eit noko flatare golv innvendig og bruken av naustet vil bli meir funksjonelt. Om det er ønskjeleg så meiner vi og det vil vere mulig å få flatt golv i bakkant av naustet ved å tilpasse fundamentsteinane/tørmurane for grindane. Om ein ikkje ønskjer at tørmurar skal vere synlege utvendig så kan dette skjulast ved at kledninga går ned på murane, alternativt at jorda vert arrondert inn til murane. Murane vil på den måten berre vere synlege frå innsida, noko som var ein vanleg framgangsmåte for å tilpasse grindebygga til terrenget.

Med utgangspunkt i at det ikkje er utført profilering av terrenget og tomte vil det vere nødvendig med små justeringar/ tilpassingar av fundamenteringa i forhold til dei vedlagde teikningane. Vi meiner likevel at teikningane gir eit godt grunnlag for å vurdere prosessen vidare, og ber med det om at bygget vert godkjent slik det er teikna».

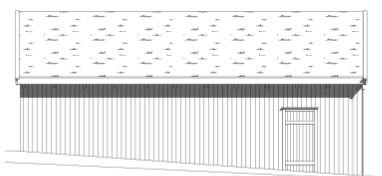
**Stølsheimen
verneområdestyre**

Vest

Nord

Øst

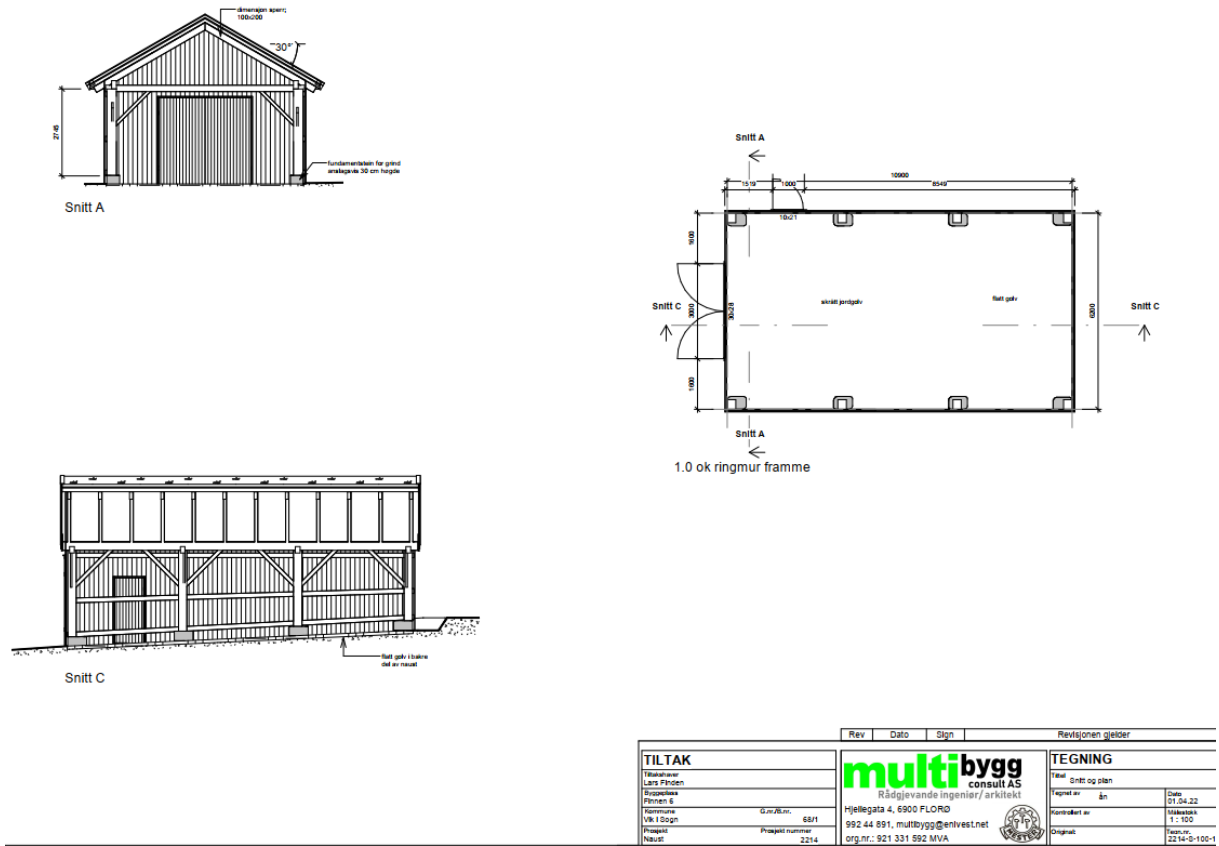
Sør

Rev		Dato		Sign		Revisjonen gjelder	
TILTAK				TEGNING			
Tiltaksnavn Løst Plikt Byggesaks Plikt W11 0001				Tittel Fasader Tegnet av Jn Dato 01.04.22			
Prosjekt Nauel 2214				Kontrollert av Målestokk 1:100			
				Original Tegning 2214-F-100-1			

Fasade på bygget, kopi frå søknad

Stolsheimen verneområdestyre

Snitt og plan for bygget, kopi fra søknad

Bildet viser det gamle naustet i Finden. Foto Anbjørg Nornes

Lovgrunnlaget

«Føremålet med vern av Stølsheimen er å ta vare på eit særmerkt og vakkert vestlandsk fjell- og fjordlandskap med kulturminne, kulturlandskap og naturmiljø som er lite påverka av tekniske inngrep, samstundes som området skal kunne nyttast til landbruk, friluftsliv, jakt og fiske» jf. pkt. III i verneforskrifta. Det er forbod mot inngrep som kan endre landskapets art eller karakter jf. punkt IV nr.1. Forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til «....Oppføring av gjetarhytter, buer og naust, og andre bygg i samband med landbruksdrift, tilpassa tradisjonelt bygningsmiljø på staden» jf. verneforskrifta punkt VI nr. 2.

Etter naturmangfaldlova (nml.) § 7 skal prinsippa i §§ 8 – 12 leggjast til grunn ved utøving av offentleg mynde, og det skal koma fram av vedtaket korleis prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Vurdering

Naustet på Finden gard var ein del av kulturmiljøet i Finnen, og var ein viktig del av kulturlandskapet i Finna fjorden. I verneforskrifta for Stølsheimen landskapsvernområde er kulturminne og kulturlandskap ein del av verneføremålet. Det er gitt opning for at det kan gjevast løyve til bygging av naust tilpassa tradisjonelt bygningsmiljø på staden. Rådgjevar for restaurering av kulturminne hjå fylkeskommunen i Vestland påpeika at det er få naust att i Vestland av denne storleik og bygningstype, og at det difor er av stor verdi at bygget vert sett opp att etter same byggemetode som det gamle naustet. Etter dialog mellom verneområdeforvaltar, Lars Finden og rådgjevar hjå multibygg AS, er det lagt fram søknad med teikningar av naustet som er nær opp til det gamle naustet.

Kunnskapen om natur- og kulturlandskapet i Finnen er henta frå verneplanarbeidet og forvaltningsplanen for Stølsheimen. Det er ikkje kjente førekomstar av trua naturtypar eller artar (Naturbase 20.05.2022) i nærområdet til Finnen. Søkjar har gjeve god informasjon om tilstanden på naustet gjennom skriftleg søknad og billedokumentasjon. Bygget var ikkje registrert i SEFRAK-registeret (registrering av faste kulturminne i Norge). Eigar har informert om at bygget vart sett opp på tidleg 1900-talet, og er endra på ved fleire høve. Kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 er vurdert som godt for å vurdera denne saka, og føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 er difor ikkje vektlagt i saka.

Finna fjorden er einaste område i Stølsheimen landskapsvernområde der heile gardsbruka er innanfor vernegrensa. Bygningsmiljøa er ein viktig del av kulturlandskapet. På den andre sida av straumen i Finna fjorden er naustet restaurert for nokre år sidan. Det vil vera av stor verdi for landskapsopplevinga i Finna fjorden om også naustet på garden til Lars Finden vert sett opp att etter tradisjonell byggeskikk på garden. Bygningane i landskapet er med å formidlar historia om bruken av landskapet. Etter området vart verna som del av Stølsheimen landskapsvernområde (2005), er det gitt løyve til å endra på fleire av dei andre bygningane i same området. Endringane er utført med grunngeving i tilpassing til landbruksdrifta. Naustet er viktig for drifta på garden, og er difor viktig å få bygd opp att. Naustet til Finden viser godt att i landskapet, og det vil vera av stor verdi for verneområdet og landskapsopplevinga i Finna fjorden at naustet vert bygd opp att tilsvarande som det gamle naustet. Tiltaket er vurdert som positivt for landskapet, og vil lite truleg føra til auka belastning på natur og økosystem jf. nml. § 10.

Fylkeskommunen påpeikar at tiltakshavar har plikt til å vise varsemd og til å straks melde frå til Vestland fylkeskommune ved avdeling for Kultur, idrett og inkludering, seksjon for kulturarv, dersom ein under arbeidet skulle støyte på automatisk freda kulturminne, jf. § 8, 2. ledd i Lov om kulturminne. Automatisk freda kulturminne kan i denne samanheng vere konsentrasjonar av trekol i undergrunnen eller i groper, steinsettingar eller samling av stein, samt våpen, reiskap og liknande i metall eller stein.

Bygget er planlagt sett opp som grindbygg, og skal tilpassast terrenget. Byggemetoden med tilpassing til terrenget er likt som det gamle naustet, og viser den tradisjonelle byggemetoden i dette området. Det er planlagt å heva bygget noko for å kunne få eit flatare golv inne i bygget. Dette vil også minske ulempene med stormflo inn i naustet. I fylgje Finden har det siste åra vore fleire tilfelle med stormflo enn tidlegare år. Heving av bygget vil vera ein god tilpassing til dagens bruk av naustet, og det vil i liten grad påverka landskapets karakter.

Det vert søkt om å få legge torvtak på det nye naustet. Torvtaket vil gje bygget større tyngde, og vil med det gjera bygget sikrare mot nye stormkast. Byggemetoden som er valt er godt tilpassa tradisjonell byggeskikk på staden jf. nml. § 12, og vil samla sett vera positivt for landskapsopplevinga i denne delen av landskapsvernområdet.

Nml. § 11 er vurdert som lite relevant i denne saka, då tiltaket lite truleg vil føra til miljøforringingar.

Konklusjon

På bakgrunn av vurderingar etter nml. §§ 8-12 og verneforskrifta, meiner forvaltar det kan gjevast løyve til gjenoppbygging av naustet på gnr. 68 bnr. 2.